

Risbroskolan
Skolvägen 2
737 44 Fagersta

2010-03-08
1 (16)
Dnr 43-2009:3749

Skolbeslut grundskola

efter tillsyn av Risbro skolområde
i Fagersta kommun

2010-03-08

Innehåll

Tillsyn i PerOlsskolan och Risbroskolan	3
Helhetsbedömning och beslut.....	3
Skolinspektionen har i tillsynen av PerOlsskolan och Risbroskolan identifierat följande brister som ska åtgärdas	4
Allmänt om tillsynen	6
Beskrivning av skolorna	6
Tillsynsprotokoll för PerOlsskolan	8
Bedömningar och motiveringar	9
Tillsynsprotokoll för Risbroskolan.....	12
Bedömningar och motiveringar	13

Rektorn vid Risbroskolan
Skolvägen 2
737 44 Fagersta

Tillsyn i PerOlsskolan och Risbroskolan

Grundskolor

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som PerOlsskolan och Risbroskolan och Fagersta kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Av de 13 områden som granskats uppfyller PerOlsskolan kraven inom områdena fokus på skolans uppdrag, fokus på lärande, tillit till elevens förmåga, avgifter och rektorns beslutsfattande. Bedömningsområdena bedömning och betyg samt studie- och yrkesvägledning bedöms inte vid tillsynen av en skola med årskurs 1-6. För motsvarande områden uppfyller Risbroskolan kraven inom områdena fokus på skolans uppdrag, tillit till elevens förmåga, studie- och yrkesvägledning och avgifter.

På Risbro- och PerOlsskolan behöver åtgärder vidtas för att alla elever ska ges förutsättningar att nå målen i alla ämnen. Skolans resultat för år 2009 visar att cirka 27 procent av eleverna i årskurs 9 inte når målen för utbildningen. Skolan har under den senaste femårsperioden uppvisat liknande resultat när det gäller andel elever som inte når målen i alla ämnen. Det är även skillnader mellan pojkars och flickors resultat. Resultaten i årskurs fem visar dock att i princip samtliga elever når målen i samtliga ämnen. Någon orsak av skillnaderna i resultat mellan årskurs 5 och årskurs 9 anges inte förutom att rektorn hänvisar till att eleverna kommer från olika skolor och därmed har olika skolerfarenheter med sig inför de tre sista grundskoleåren på Risbro. Eftersom resultaten är försämrade när eleverna lämnar grundskolan är det angeläget att skolan fortlöpande i sitt kvalitetsarbete analyserar detta så att adekvata åtgärder på Risbroskolan vidtas för att utjämna dessa skillnader.

Vidare behöver skolans insatser för att möta barn och ungdomar med ett annat modersmål än svenska förbättras, både vad gäller undervisning i svenska som andra språk och att ge studiehandledning på modersmålet.

Tillsynen visar att det på PerOlsskolan och Risbroskolan bedrivs ett aktivt värdegrundarbete och att skolans elever och personal upplever att miljön är både trygg och trivsamt.

Anmärkningsvärt är att några av de brister som Skolinspektionen identifierat vid denna tillsyn även föranledde kritik vid den inspektion som gjordes av Skolverket 2005. Bland annat saknas fortfarande en uppföljning och analys av elevernas resultat i alla ämnen på en skolövergripande nivå. Lärares arbete med att förbättra elevinflytandet över undervisningen och studiesituationen brister fortfarande. De brister som kritiserades gällande likabehandlingsplanen 2005 återkommer också vad gäller planen mot kränkande behandling i denna tillsyn.

Skolinspektionen har i tillsynen av PerOlsskolan och Risbroskolan identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Alla elever ges inte förutsättningar att nå målen för utbildningen.
- Rektorn tar inte ansvar för att skolornas resultat på övergripande nivå följs upp och utvärderas i syfte att utveckla och förbättra arbetet mot högre måluppfyllelse.
- Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningens krav.
- Undervisning i svenska som andraspråk ges inte till de elever som bedöms vara i behov av det.
- Särskilt stöd i form av studiehandledning på modersmålet ges inte till alla elever som bedöms behöva det.

För Risbroskolan gäller särskilt:

- Lärarna använder inte resultaten i de nationella proven i sin betygssättning.
- Rektorn fattar inte beslut om anpassad studiegång enligt förordningens krav.
- Rektorn utvärderar och omprövar inte regelbundet de stödinsatser som ges.
- Lärarna arbetar inte aktivt för att öka elevernas möjligheter till inflytande över utbildningens utformning.

För PerOlsskolan gäller särskilt:

- Lärarna utvärderar inte elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen utifrån kursplanernas krav
- Rektorn inte tar ansvar för att inhämta kunskaper om och följa upp lärarnas undervisning.

Bedömningarna redovisas i bilagorna 1-2

Rektorn och Fagersta kommun har ansvar för att PerOlsskolans och Risbroskolans brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Fagersta kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Fagersta kommun snart vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit Ann-Sofi Pihlgren och Annica Emmervall.

På Skolinspektionens vägnar

Bertil Karlhager

Enhetschef

Erica Sahlin

Utredare

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan
Bilaga 2	Tillsynsprotokoll och bedömningar för PerOlsskolan
Bilaga 3	Tillsynsprotokoll och bedömningar för skola Risbroskolan

Bilaga 1

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Fagersta kommun under februari månad. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Per Olsskolan och Risbroskolan den 2-3 februari 2010.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för skolväsendet i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och PerOlsskolan respektive Risbroskolan, dels den information som samlats in under besöket. Vidare intervjuades rektorn och biträdande rektorn, lärare, annan personal, elever och föräldrar. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolorna

Tabell 1: Antal elever på PerOlsskolan och Risbroskolan

PerOlsskolan	Antal elever
Förskoleklass	29
Grundskola	80
Risbroskolan	
Grundskola	461

Källa: Skolans egna uppgifter i samband med tillsynen den 2-3 februari 2010

PerOlsskolan och Risbroskolan har gemensam rektor och biträdande rektor.

PerOlsskolan omfattar verksamhet från förskoleklass till årskurs 3. Undervisningen bedrivs i marknära lokaler med möjligheter till varierade friluftaktiviteter. Skolan ligger åtskilt från Risbroskolan, där rektor och biträdande rektor sitter.

Risbroskolan är lokaliserad till ett centralt skolområde. Den omfattar årskurserna 4–9. Risbroskolan är kommunens enda skola med årskurs 7-9 och tar emot elever från Alfa- och Mariaskolan.

Rektorn har haft verksamhetsansvaret i ett drygt år. Förutom för förskoleklassen och grundskolan är rektorn ansvarig för den skolbarnsomsorg som är knuten till skolan. Kommunens ansvarstagande för skolbarnsomsorgen beskrivs dock i separat rapport.

Bilaga 2**Tillsynsprotokoll för PerOlsskolan**

I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygg lärandemiljö

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bristområde: Kunskaper

- Skolinspektionen bedömer att åtgärder behövs så att alla elever ges förutsättningar att nå lägst målen för utbildningen.

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan. Kursplanerna

Enligt uppgift från PerOlsskolan har 86 procent av eleverna i årskurs 3 uppnått de nationella målen för ämnena matematik och svenska. Skolan har inte på en övergripande nivå analyserat resultaten i syfte att vidta åtgärder för högre måluppfyllelse.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bristområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

- Skolinspektionen bedömer att lärarna inte utvärderar elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen utifrån kursplanernas krav

Lpo 94 2.7 Bedömning och betyg

Tillsynen av PerOlsskolan visar att lärarna inte på ett systematiskt sätt följer upp elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen i förhållande till nationella mål att uppnå. I samtal med lärarna framkommer att vissa lärare har elevernas resultat i huvudet och de menar att dessa är en färskvara som hela tiden förändras varför det är svårt att ha en samlad bild.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bristområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

- Skolinspektionen bedömer att rektorn inte tar ansvar för att inhämta kunskaper om och följa upp lärarnas undervisning.

2 kap. 2 § första stycket skollagen

I samtal med lärarna framkommer att de på arbetslagsmöten och i andra sammanhang diskuterar utvecklingsfrågor, hur undervisningen bedrivs, elevernas resultat och behov av stöd. I dessa diskussioner medverkar rektorn sällan. Vidare uppger lärarna att det vid behov är svårt att få kontakt med skolledningen och att rektorn ofta inte finns närvarande i verksamheten. Rektorn medger att han inte haft direktkontakt med lärarna i tillräcklig utsträckning. Han har dock försökt hålla kontakt via de s.k. lagledarna och genom en tillfällig skolledarförstärkning som numera upphört.

- Skolinspektionen bedömer att rektorn inte tar ansvar för att skolans resultat på en övergripande nivå följs upp och utvärderas i syfte att utveckla och förbättra arbetet mot högre måluppfyllelse.

Lpo 94 2.8, Lpf 94 2.6 Rektors ansvar

I tillsynen framkommer genom intervjuer och dokumentstudier att det på en övergripande nivå saknas en samlad bild av skolans kunskapsresultat som utgångspunkt för rektorns arbete med att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete i syfte att utveckla och förbättra verksamheten i förhållande till de nationella målen.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bristområde: Trygg lärandemiljö**

- Skolinspektionen bedömer att skolans plan mot kränkande behandling inte uppfyller författningens krav.

14 a kap. 8 § skollagen Årlig plan

PerOlsskolan har en med Risbroskolan gemensam likabehandlingsplan benämnd Risbroområdets likabehandlingsplan. Den innehåller en beskrivning av ett förebyggande arbete samt vilka åtgärder som ska vidtas om någon kränkning förekommer. Dock saknar planen en redogörelse för planerade åtgärder utifrån en aktuell kartläggning av skolans behov. Vidare behöver det tydligare framgå att skolans dokument för detta även omfattar en plan mot kränkande behandling. Då förutsättningarna för Per Olsskolan och Risbroskolan är olika behöver de planerade åtgärderna i planen mot kränkande behandling utifrån enheternas olika behov tydligt framgå. Vidare noteras att planen inte har upprättats med deltagande av representanter för eleverna.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bristområde: Undervisningstid och val

- Skolinspektionen bedömer att skolan inte ger undervisning i svenska som andraspråk till de elever som bedöms ha behov av det.

2 kap. 15 - 16 §§ Grundskoleförordningen

Tillsynen visar att den undervisning som PerOlsskolan benämner svenska som andra språk i realiteten fungerar som ett stöd till undervisningen i ämnet svenska. Detta med hänvisning till att eleverna vid vissa tillfällen under veckan går i väg från lektioner i svenska för att få extra stöd i ämnet. Skolinspektionens uppfattning är att skolan inte gör en tydlig skillnad mellan ämnena svenska och svenska som andra språk.

Huvudområde: Enskilds elev rätt

Bristområde: Särskilt stöd

- Skolinspektionen bedömer att skolan inte ger studiehandledning på modersmål till de elever som har behov av det.

5 kap. 2 § grundskoleförordningen

I tillsynen framkommer att studiehandledning på modersmålet inte ges trots att det finns elever som bedömts vara i behov av det. Enligt rektorn finns inte studiehandledare med kunskaper i det aktuella modersmålet att tillgå. Dock har inga åtgärder vidtagits för att komma till rätta med problemet genom exempelvis försök att nyrekrytera.

Bilaga 3**Tillsynsprotokoll för Risbroskolan**

I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygg lärandemiljö

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bristområde: Kunskaper

- Skolinspektionen bedömer att åtgärder behövs så att alla elever ges förutsättningar att nå lägst målen för utbildningen.

Lpo 94, 2.2 Kunskaper

Av Risbroskolans samtliga elever i årskurs 9 år 2009 når enligt Skolverkets statistik 73 procent målen i alla ämnen. 88 procent är behöriga till gymnasieskolan och meritvärdet är 202. Skolan har under den senaste femårsperioden uppvisat liknande resultat. Det är även skillnader mellan pojkars och flickors resultat, vilket skolan har identifierat men ännu inte vidtagit några särskilda åtgärder kring.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bristområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

- Skolinspektionen bedömer att lärarna inte använder resultaten från de nationella ämnesproven i sin betygsättning.

7 kap. 10 § grundskoleförordningen

Skillnaden mellan resultaten i de nationella proven i årskurs 9 är stora. I matematik är avvikelserna 45 procent läsåret 2008/09. Samma tendens har varit märkbar de fyra föregående läsåren och omfattar även svenska och engelska om än inte i lika hög grad för dessa två ämnen.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bristområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

- Skolinspektionen bedömer att rektorn inte tar ansvar för att skolans resultat på en övergripande nivå följs upp och utvärderas i syfte att utveckla och förbättra arbetet mot högre måluppfyllelse.

Lpo 94 2.8

Lpf 94 2.6 Rektors ansvar

I intervjuer och dokumentstudier framkommer att det på en övergripande nivå saknas en samlad bild av skolans kunskapsresultat i samtliga ämnen för årskurs 5 som utgångspunkt för rektorns arbete med att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete i syfte att utveckla och förbättra verksamheten i förhållande till de nationella målen. Enligt rektorn görs inte heller en systematisk uppföljning av skillnaderna mellan resultaten i årskurs 5 och 9 i syfte att utveckla och förbättra verksamheten mot högre måluppfyllelse. Orsaken till skillnaderna anges vara svår att identifiera då eleverna kommer från olika skolor till årskurs 7 på Risbroskolan. Skillnaderna i resultaten visar på en försämring från årskurs 5 till 9.

Bristområde: Rektorn utvärderar och omprövar regelbundet de särskilda stödinsatser som ges

- Skolinspektionen bedömer att rektorn inte regelbundet utvärderar och omprövar de stödinsatser som ges.

5 kap. grundskoleförordningen Särskilda stödåtgärder

Vid samtal med elever, lärare och skolledning framkommer att särskilda stödinsatser för elever som riskerar att inte nå de nationella målen sätts in, men även att dessa i vissa fall sätts in eller intensifierats först i årskurs 9. Detta kopplat till elevernas resultat i årskurs 9 antyder att skolan inte i tillräcklig grad identifierar stödbehov eller följer upp verkan av tidigare stödinsatser i tillräckligt hög grad.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bristområde: Fokus på lärande

- Skolinspektionen bedömer att lärarna inte arbetar aktivt för att öka elevernas möjligheter till inflytande över utbildningens utformning.

4 kap. 2 § skollagen

Lpo 94 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

I intervjuer med elever och lärare samt i elevenkäten 2009 framkommer att det varierar mellan lärare och klasser i vilken omfattning eleverna ges möjlighet att vara delaktiga och påverka beslut som rör innehåll och genomförande av undervisningen. I något fall anses barnen vara för små eller inte ha de kunskaper som krävs för årskursen i ett ämne, varför läraren måste bestämma.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bristområde: Trygghet och studiero

- Skolinspektionen bedömer att skolans plan mot kränkande behandling inte uppfyller förordningens krav.

14 a kap. 8 § skollagen Årlig plan

Tillsynen på Risbroskolan visar att skolan har en med Per Olsskolan gemensam likabehandlingsplan benämnd Risbroområdets likabehandlingsplan. Den innehåller en beskrivning av ett förebyggande arbete samt vilka åtgärder som ska vidtas om någon kränkning förekommer. Dock saknar planen en redogörelse av planerade åtgärder utifrån en aktuell kartläggning av skolans behov. Vidare behöver det tydligare framgå att skolans dokument för detta även omfattar en plan mot kränkande behandling. Då förutsättningarna för Risbroskolan och Per Olsskolan är olika behöver de planerade åtgärderna i planen mot kränkande behandling utifrån enheternas olika behov tydligt framgå. Vidare noteras att planen inte har upprättats med deltagande av representanter för eleverna.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bristområde: Undervisningstid och val

- Skolinspektionen bedömer att skolan inte anordnar undervisning i svenska som andraspråk för alla elever som bedöms behöva det.

2 kap. 15-16§ § grundskoleförordningen

Av intervjuer och dokument framgår att den undervisning som Risbroskolan benämner svenska som andra språk, för vissa elever, i realiteten fungerar som ett stöd till undervisningen i ämnet svenska. Detta med hänvisning till att eleverna vid vissa tillfällen under veckan går i väg från lektioner i svenska för att få extra stöd i ämnet. Skolinspektionens uppfattning är att skolan inte gör en tydlig skillnad mellan ämnena svenska och svenska som andra språk. Därmed ges inte eleverna den garanterade undervisningstiden i svenska som andra språk som de bedöms ha rätt till.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bristområde: Särskilt stöd

- Skolinspektionen bedömer att skolan inte ger studiehandledning på modersmål till de elever som har behov av det.

5 kap. 2 § grundskoleförordningen

I tillsynen framkommer att studiehandledning på modersmålet inte ges trots att det finns elever som bedömts vara i behov av det. Enligt rektorn finns inte studiehandledare med kunskaper i det aktuella modersmålet att tillgå. Dock har inte tillräckliga åtgärder vidtagits för att komma till rätta med problemet genom exempelvis försök att nyrekrytera.

Huvudområde: Enskilds elevs rätt

Bristområde: Rektors beslutsfattande

- Skolinspektionen bedömer att beslut om anpassad studiegång inte fattats enligt förordningens krav.

5 kap. 10 § grundskoleförordningen Anpassad studiegång

Vid inspektionen tillsynen framkommer att rektorn inte fattar beslut om anpassad studiegång trots att elever har detta. Därmed finns ingen dokumentation om vad och hur mycket i undervisningen som tagits bort eller med vad detta har ersatts.